

גרמניה: מחיר-אדם - 18 אלף דולר

התמורות העצומות שהלו באירופה מאז תום מלחמת העולם השני אינן יכולות לשנות את הגורמים הקבועים, שנשארו כעניני עדי עצם היום הזה. אירופה כבר אינה שלטת בעולם, והמעצמות האירופיות הגדולות — בריטניה, צרפת, גרמניה — הפכו למדינות חשובות, אך בינוניות, הנאלצות לתאם את צעדיהן עם ארצות-הברית.

עם זאת נשארה אירופה כוח כלכלי, טכנולוגי, מיתרי ותרבותי מרכזי ביותר. גם מבחינה אסטרטגית מייחס העולם כולו חשיבות רבה לכל תמורה, תזוזת-כוחות, הצבת-טילים או התפתחות פוליטית לכיוון אנטי-גרעיני או ניטראליסטי ביבשת אירופה. אבל הגורם שנשאר באמת יציב הוא האיוון, הניטרל וההדרי של הכוחות השונים הזווה מאז ומתמיד יעד מרכזי במדיניות האירופית, מאז קונגרס-וינה בשנת 1815. אסור לאף מדינה להתחזק יתר על המידה — זה היה המטו של מדינאי הסדר השמרני, שהבטיח את סדר-היום ואת מהות ההחלטות בקונגרס — אחרת שרור באירופה תהיה ובוהו.

התחושה הזאת בקונגרס-וינה היתה טיבעית, מכיוון שהיא

איחוד ארצם. יש לכך סיבות משפחתיות, לאומיות, כלכליות, ואפילו חלקים רבים בשמאל הגרמני מקווים לפיתרון אוסטרלי — כלומר, איחוד גרמניה, זניחת נאט"ו, אימוץ מדיניות ניטראליסטית, שתכלול גם פירוץ גרעיני, כפי שקורה באוסטריה מאז שנת 1955.

אזרחים פחות מתחכמים, ובעיקר בני-נוער, התלהבו מהצ' לחתו המרשימה של זמרה-הפופ המערב גרמני אורו לינדנברג

בביקור במיזרח. אלא שהדיבורים האלה, על איחוד מדיני של ממש, לא נשמעו ברצינות במסדרונות ראשי השלטון בבוך. האמירה הנחרצת של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן («אני מאחל לגרמנים כל טוב, אבל איחוד גרמניה לא בא בחשבון») נשמעה להם מיותרת לחלוטין. הלמוט קול עוסק בשיפור היחסים, לטובת כל הגרמנים, ואמרים דוברי-הממשלה, את הבעיה המיבנית, הפוליטית, הוא משאיר בידי ההיסטוריה.

בשנה שעברה אישר קול מענקים והלוואות לטווח ארוך לגרמניה המזרחית, בסך כולל של 385 מיליון דולר. מדינה קומוניסטית זאת שולחת לאחותה במערב 40 אחוז מכלל סחורות היצוא שלה. תרומת בון להקלת הפער במאורח-השלומים (למיזרח גרמניה גרעון של 6 מיליארד דולר) היא עצומה. מכיוון שהידוק היחסים עם המערב הוא מעשה פופולארי ביותר במזרח, העדיף הוניהק מחוות מבוקרות על המשך הידרדרות היחסים. הוא מאפשר — ואף מעניק סיוע טכנולוגי לצורך כך — את קליטת שידורי הטלוויזיה מהמערב. נעשו כמה הקלות חשובות בנושא הביקורים, ומעל הכל, גבר זרם ההגירה למערב, לצורך איחוד מישפחות. כארבעת החודשים הראשונים השנה עברו למערב 23 אלף בני-אדם, יותר מכל המהגרים בשנה שעברה.

לא לשפרט קרמוניסטים. אנשי תנועות השלום במערב מספרים, שרוב מנהיגי התנועה האנטי-גרעינית במזרח, וכן פעילים כנסייתיים רבים נגד הטילים גורשו, למעשה, למערב. הוניהק השתדל להיפטר מאלמנטים בלתי-נינוחים, כולל פושעים פליליים רבים. עם זאת עברו למערב גם אקדמאים ובעלי מקצועות חופשיים.

ממשלת בון ממשיכה לשלם למיזרח גרמניה כ-18 אלף דולר כופר, עבור אסירים פוליטיים משוחררים. בדרך זאת הגיעו למערב כ-20 אלף מתנגדי המישטר מאז תחילת שנות ה-60.

כל ההתקדמות הרבה שחלה ביחסים עדיין אינה מונעת תקריות, כמו נסיונות בריחה מעבר לחומת ברלין, וקורבנות צעירים, שהופכים, ברלינה, לגיבורים לאומיים במערב. עם זאת מייחסים משקפים חשיבות רבה לביקורו של אריך הוניהק בבוך בקיץ. ממשלת בון שוקדת עתה על הצעת-חוק חשיבה, שתבטל את הצורך לאסור ולהעמיד למישפט כל מנהיג קומוניסטי גרמני הנופל לידה. הלמוט קול מאמין שתמיכת הסוציאליסטים הפלישה בהצעת-החוק מוכתחת. גרמניה כולה מצפה לביקור, ויש הצופים גם הרבה מעבר למה שניתן להשיג עתה. אלה צפויים, ללא ספק, לאכזבה רבה.

ברית המועצות:

חרכיפיות

מי שאינו מתלהב במיוחד מהמישטר הסובייטי עשוי למצוא צד זכות ברור בהחלטתה של ברית-המועצות להחרים את האולימפיאדה של לוס-אנג'לס.

גל הגינויים והמחאות הצבועות נגד צעד זה, שהתקבל על פי הנחייתו האישית של הנשיא ומזכיר המפלגה הקומוניסטית קונסטנטין צ'רנינינקו, מעורר גיחוך. כל הפרשנים וראשי המדינות שתמכו בהחרמת המישחקים האולימפיים במוסקווה ב-1980, מקימים עתה חלקות קולעוק. כדאי להזכיר להם, וגם לממשלת ישראל, שנגררה אחרי וושינגטון במעשה ההחרמה, את הסיבה לצעד הוראטי שננקט לפני ארבע שנים: ארצות-הברית הובילה מדינות רבות בעולם לצעד זה, כמחאה על הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן בשנת 1979. מדוע, אם כן, אסור לברית-המועצות, ולמדינות אחרות כגוש הסובייטי, לאחוז בנשק החרם, אחרי שארצות-הברית פלשה לאי גרנאדה, כפתה עליו שינויי-מישטר כוחו הנשק והמאוינים? ומה ברור היועצים האמריקאיים, המנסים להפיל את המישטר החוקי בניקראגוזה, ואורבים לממשלה הסאנדיניסטית, לא רק באוויר הגבול בהונדוראס ובקוסטה-ריקה, אלא גם בתוך שטח ניקראגוזה, תוך

הפרת כל החוקים הבינלאומיים? הרעיון האולימפי מת. ב-1980 יצרה ארצות-הברית תקדים חמור, שהרס את העקרונות האולימפיים. הוועד האולימפי הכריטי, למשל, הבין זאת היטב, וסירב להיגרר אחרי החרם, חרף הלחץ שהופעל על-ידי ממשלת מרגרט תאצ'ר. עתה הוכיחו הסובייטים שנשק החרם אינו אלא חרכיפיות. אולימפיאדה בלי הסובייטים וכלי המיזרח-גרמנים תהיה פארסה, צל של האירוע, כפי שיכול היה להיות.

כל להטי הפירסומאים, האינטרסנטים מכל הסוגים, לא ישנו את העובדות. הרעיון האולימפי מת, ושוב אין לו תקנה. כנראה שאת המשחקים הבאים יצטרכו לארגן במדינה ניטראלית, שתוכל להזמין את כל המדינות, בלי החרמות וכלי אפליות.

יוון: לפיד ממוסחר

קאתרינה רידסקאלו, סטודנטית לררמה, בת 24, לא ידעה על מעשה-ההחרמה של קונסטנטין צ'רנינינקו. לבושה בגלימת כוהנת יווניה קרומה, שהגיעה עד קרסוליה, עמדה, בשבוע שעבר, בין חורבות הכפר היווני אולימפייה.

זה היה המקום שבו נערכו המישחקים האולימפיים הראשונים לפני 2760 שנה. כששתי הנערות שלצידה פוצחות בנגינה על אבוביהן, הרליקה רידסקאלו את הלפיד האולימפי, בהיעזרה בקרני השמש הלוהטת שמקורו כמראה קעורה שהוצבה בין החורבות.

תפילה לזיאוס. רידסקאלו הרימה את הלפיד הנוער אל על, השמיעה תפילה קצרה, ביוונית עתיקה, לאל זיאוס ואז יצא הלפיד לדרכו, ללוס-אנג'לס. אבל לא לפני שוקן הכפר, ספירוס פוטיינוס, וכ-30 כפריים, אמרו את שלהם: הם הפגינו נגד המיסחור הצפוי של הלפיד האולימפי, בעת מסעו מחוף אל חוף בארצות-הברית.

אנגליה:

חוסר התלהבות

לנשיא ספורטס רחשים מאנגליה של המלכה אליזבת ומרגרט תאצ'ר, הופיעו לאחריהם כשבועות נירסטייטסמן. באנגליה אפשר לשלוח מיכתבים כדואר מהיר (רדגה ראשונה) או כדואר איטי יותר (רדגה שנייה). מובטל בשם סטנלי הווארד שלה בקשה להתקבל לעבודה במפעל בעיר פיסרבורו. מטעמי-חיסכון — האיש חי על קיצבת-אבטלה — שיגר הווארד את מיכתבו כדואר מרגה שניה. בקשתו למישרה נדחתה מייד. העילה הרישמית: «חוסר-התלהבות».

עזרה עליונה. קבוצת הכדורגל אקסטר סיטי, התקועה בתחתית הליגה השלישית, מינתה כומר לתפקיד-מפתח בהנהלת המועדון. תפקידו העיקרי יהיה להשגיח על הרווחה הרוחנית של שחקני אקסטר

המלכה אליזבת ותאצ'ר
תמיד כדאי לשלוח כדואר המהיר

הכושלים. הסביר לעיתונאים המנג'ר, ג'די פראנסיס, בעבר הקרוב שחקן קווינס פארק ריינג'רס הלונדונית ובנחרת אנגליה: «במצבנו הנוכחי אנו זקוקים לכל עזרה אפשרית, והה כולל גם עזרה מכוחות עליונים».

מחירי הריג. נהגי המנויות באזור בקסהל העלו לאחריה את המחירים בצורה חריגה. תימוק הרישמי: «באזור חיים פנסיונרים רבים, והם זקוקים להזמן ומן לצאת מהמכנית — אחרי שכבר שלמו ופעולת המונה הפסקה».

מגולמות על-ידי בובות בסידרה טלוויזיונית.
סאטירית, בטלוויזיה המיסתרת באנגליה.

מערב-גרמני קול ומיזרח-גרמני הוניהק
לא בא בחשבון

נערך אחרי כמעט 20 שנה של השתוללות נפוליון בנפרטה באירופה. עיקרון האיוון היה או בעיקר אנטי-צרפתי, אבל בשנים שמאז 1870 הוא הופנה לכיוון גרמניה. המעצמה המרכז-אירופית החדשה איימה על שלום העולם שלוש פעמים, הרסה את צרפת, סיבכה את האנושות בשתי מלחמות-עולם רוויית-דמים. כל היריבויות הגדולות באירופה, אפילו האיבה האדיאולוגית בין החלק הרבשוני והחלק הסוציאליסטי, לא השכיחו את הפחד הישן מגרמניה.

רוב המשקפים הבינלאומיים סבורים שקיים קונסנוס מלא רק בסוגיה אירופית אחת: פיצול גרמניה בין מיזרח למערב, מדינות-כליך שונות כמו בריטניה, צרפת, פולין, ברית-המועצות, יוגוסלאוויה ואפילו שווייץ מאוחדות בחוסר-רצון גלוי לראות באיחודה מחדש של גרמניה. «חלוקת גרמניה היא אבדה-הינה בסטטוס-קוו של אירופה», אמר דיפלומט בכיר במשרד-החוץ האמריקאי לשבועון ניוזוויק, «אם תערער הכסס הזה, תתחיל כל המערכת לגלות סימני-עצבנות».

לשיפור פיתאומי. הנוסח הלא כל-יך אלגנטי הזה, המאפיין את המאמר שהוקדש לנושא בניו-זוויק, מקפל בתוכו אמת שאיננה ניתנת לערעור. כל סימן להתקרבות בין מערב-גרמניה למיזרח נתקל בחשדנות רבה, אפילו בעויינות גלויה. מהצד הסובייטי והמערבי כאחד. ברית-המועצות חוששת, מאז ומתמיד, מכל כירסום באחיזה כגוש הסובייטי. המערב, ובעיקר חלקו האירופי, חושש מחזיקי-היג'ר של גרמניה, מנטישי נאט"ו על-ידי ממשלת בון, מהליכה לכיוון ניטראליסטי. מגיבוש מדיניות עצמאית בעלת צביון גרמני-לאומי.

עליות השמרנים לשלטון בבוך הפיגה את חששות כל הצדדים. כל אירופה ציפתה לזניחה מוחלטת של מדיניות האוסטופוליטיק, שאותה יום המנהיג הסוציאלי-דמוקרטי הוותיק וילי בראנדט ושבה המשך יורשו, הלמוט שמיט. המנהיג החדש, הלמוט קול, נחשב נץ מושבע, תומך נלהב בנאט"ו, אויב תנועת-השלום הגדולה בארצו ונחוש ברעתו להציב את הטילים הגרעיניים האמריקאיים על ארמת גרמניה.

גם איומי מנהיג גרמניה המיזרחית, אריך הוניהק, שהצבת טילי פרשינו 2 בגרמניה המערבית תבשר את עידן-הקרה בין שתי המדינות, נשמעו חשבים ביותר. מנהיגים סוציאלי-דמוקרטיים תקפו בחריפות את קול, דיברו על כך שבתוך חודשים אחרים סוכלו הישגים מדיניים שהושגו בעמל מפרך של 10 שנים. מנהיגים ורים, שחששו מאוד מדטאנט בין שני חלקי גרמניה, הביעו את עליצותם על האיבה המחודשת, וחגגו את המשך הסטטוס-קוו. איש לא ציפה לשיפור פיתאומי ודרמאטי ביחסים, אבל הוא בא. והעולם כולו מגיב כחשש וכתדהמה.

תיקרה לסיתרון אוסטרלי. התקרבות בין מיזרח ומערב-גרמניה הוינה מחדש את חלומותיהם של מיליוני גרמנים, שעדיין אי-השלימו עם חלוקת הארץ, כעונש נצחי על זוועות אדולף היטלר. ניו-זוויק מספר, ש-80 אחוז מכלל הגרמנים עדיין חולמים על